

No.	Indikaator	Ühisstsenaarium	1 - REBANE	2 - KARU	3 - ILVES	4 - HUNT
Üldine: Metsapoliitika ja metsanduse suunamine						
	Riiklikud metsaprogrammid või samaväärsed	Metsa kui investeerimiskeskonna selguse ja kindluse tagamiseks on loodud ning avalikkusele tutvustatud metsamajanduse pikaajaline visioon, milles on kokku lepitud metsanduse arengusuunad pikemaks kui 10 aastaks.				
	Finants- ja majandusinstrumendid	Metsanduse ja põllumajanduse maksupoliitikat on ühtlustatud. Piirangud on metsaomanikule kompenseeritud. Metsade elurikkuse säilitamiseks on tagatud eesmärgipärane motivatsioonisüsteem.		Metsasektori olulise struktuurse muutusega vajab metsasektor olulisem määral aktiivset riikliku sekkumist (aktiivsed regulatsioonid, maksumeedmed jms) ning tuge tänastele ettevõtetele ja sektoritele muutustega kohanemiseks.		
	Teave ja kommunikatsioon	Metsade jätkusuutliku käekäigu aluseks on metsanduslase teadlikkuse suurendamine ühiskonnas. Metsa puudutav avalik teave ja ruumiinfo on kõigile kättesaadav veebipõhise infosüsteemi kaudu. Metsa kultuurilisi väärtusi on teadvustatud metsa ja identiteedi, samuti metsanduse ja metsa ökosüsteemi ajaloo kaudu. Avalikkus on teadvustanud metsa ja metsanduse rolli Eesti ajaloos tänu mäluasutuste jt kultuuriinstitutsioonide ning metsasektori jt metsaga seotud sektorite koostööle. Lõpetatud on ajalooliste looduslike pühapaikade inventuur, mille andmestik on avalik ning metsas planeeritavate tööde tegemisel kohustuslik arvestada. Metsaühistute kaudu on tagatud erametsaomanike suurem teadlikkus erinevatest metsa majandamisvõtetest, sh linnustikku säästvatest võtetest, metsa uuendamise ja hooldamise võimalustest ning metsaomaniku kohustustest. Metsaomanikud järgivad metsamajandamise head tava ja metsi sertifitseeritakse jätkuvalt. Metsa kui elukeskkonna planeerimisse ja arendamisse on kaasatud kodanikud ja kogukonnad.	Metsasaaduste- ja teenuste turustamise väärtuspakkumiseks on keskkonnasõbralik metsamajandamine, mida tõendab kaasajastatud kriteeriumitega sertifitseerimine. Paranenud on metsasektori maine ning nii maal kui linnades elavad inimesed on tänu paranenud avalikule kommunikatsioonile teadlikumad metsanduse ja metsatööstuse pakutavatest hüvedest. Looduslikud pühapaigad ja metsas asuvad pärandkultuuri/kultuuripärandi objektid on paremini teadvustatud ja hõlpsamini leitavad, muuhulgas mobiilsete rakenduste abil.	Läbi on viidud suureskaalalised inventuurid elurikkuse ja elupaikade olukorra hindamiseks, sh vääriselupaikade inventuur. Püsimetsana majandatud metsadest pärit toodete maine kujundamiseks luuakse ökomärgis. Eesti kui öko- ja metsariigi kuvandit turustatakse aktiivselt välismaal. Metsa elurikkuse põhine mitmekesiste ökosüsteemiteenuste väärtus on ühiskonnas teadvustatud. Metsa kui raieobjekti maine on asendumas arusaamaga, et elurikas ja mitmekesine mets rikastab ka metsa pakutavaid hüvesid. Senisest aktiivsemalt on kaasatud teadusasutused baasarusaamade täpsustamiseks ja arendustöö tegemiseks. Looduslikud pühapaigad ja metsas asuvad pärandkultuuri/kultuuripärandi objektid on paremini teadvustatud ja hõlpsamini leitavad, muuhulgas mobiilsete rakenduste abil.	Metsasaaduste turustamise argumendina on keskkonnasõbraliku metsamajandamise märgiseks metsade kaasajastatud kriteeriumitega sertifitseerimine. Läbi on viidud suureskaalalised inventuurid (liigid, elupaigad, vääriselupaigad). Metsa elurikkuse põhine mitmekesiste ökosüsteemiteenuste väärtus on ühiskonnas teadvustatud. Metsa kui raieobjekti maine on asendumas arusaamaga, et elurikas ja mitmekesine mets rikastab ka metsa pakutavaid hüvesid. Senisest aktiivsemalt on kaasatud teadusasutused baasarusaamade täpsustamiseks ja arendustöö tegemiseks. Looduslikud pühapaigad ja metsas asuvad pärandkultuuri/kultuuripärandi objektid on paremini teadvustatud ja hõlpsamini leitavad, muuhulgas mobiilsete rakenduste abil.	Metsasaaduste turustamise argumendina on keskkonnasõbraliku metsamajandamise märgiseks metsade kaasajastatud kriteeriumidega sertifitseerimine. Läbi on viidud elupaikade ja metsakaitsealade funktsionaalsuse audit.

		<p>Metsainventuuride meetodikaid on auditeeritud ning analüüsitud ja vajadusel kaasajastatud.</p> <p>Läbi on viidud kaitsealade ja vääriselupaikade inventuur.</p> <p>Metsade, nende ökoloogilise seisundi ja puidubilansi ülevaade on hea ja asjakohane.</p> <p>Kogutakse metsandusalast investeerimise ja teadus-arenduse statistikat.</p> <p>Metsandust mõjutavaid otsuseid tehakse teaduspõhiste uuringute baasil.</p> <p>Välja on töötatud CO₂ kalkulaator.</p>				
Institutsionaalne raamistik	<p>Metsanduse laiapõhjaliseks suunamiseks on moodustatud valdkondade ülene VV tasemel ümarlaud.</p> <p>Metsaühistud toimivad edukalt ning toetavad nii erametsanduse arengut kui jätkusuutlikkust (mh keskkondlikku);</p> <p>Erametsaomanike nõustamine ja toetamine;</p> <p>Kasutusele on võetud operatiivne ja tõhus raiete seiresüsteem. Puidu kasutust reguleeritakse uuendusraiate pindalade põhised.</p> <p>Keskkonnajärelevalve toimib nii kaasajastatud seiresüsteemi kui metsade sertifitseerimise kaudu.</p> <p>Oluline roll keskkonnajärelevalves on aga ka kogukondadel ja metsaomanikel, kes teostavad naabrivalvet.</p>	<p>Metsanduse administreerimine toimub Keskkonnaministeeriumis ja Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumis.</p> <p>Metsade kasutamisel ja metsamajanduse koordineerimisel on kohalikel kogukondadel ja omavalitsustel suur roll, sh on kohalike omavalitsuste metsandusalast kompetentsi parandatud ning antud neile ka suurem roll metsaraiete planeerimisel läbi tiheasustusalade raielubade kooskõlastamise.</p>	Metsanduse administreerimine toimub Keskkonnaministeeriumis.	Metsanduse administreerimine toimub Keskkonnaministeeriumis või/ja Maaeluministeeriumis.	Metsanduse administreerimine toimub Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumis .	<p>Kohalike omavalitsuste kompetentsi on tõstetud rohevõrgustike planeerimisel ning metsandusalal.</p>
Õiguslik/regulatiivne raamistik: riiklik ja rahvusvahelised kohustused	Metsanduse arengukava koostamisel on arvestatud riiklike ja rahvusvahelisi kohustusi.					

1.1	Metsamaa pindala	<p>Metsamaa pindala ei ole oluliselt vähenenud või on pigem suurenenud.</p> <p>Metsa raadamisel on loodud süsinikusidumise kompensatsioonimehhanismid, mida ei arvestata pool- ja avakoosluste raadamisel elurikkuse taastamise eesmärgil.</p>	<p>Metsamaa pindala ei ole olulisel määral suurenenud, kuid lisaks on rajatud istandikke energiapuidu kasvatamiseks eelkõige kohaliku kasutuse tarbeks.</p>	Kombinatsioonis looduskaitse korraldamisega suureneb kokkuvõttes looduslähedaste metsade pindala.	Metsamaa kategooriad on mitmekesisestunud ja pindala ei ole oluliselt vähenenud.	Metsamaa pindala on suurenenud ja avamaastikele on rajatud produktiivsusele keskenduvad istandikud.
-----	------------------	--	---	---	--	---

1.2	Metsa tagavara	Metsa tagavara ei ole oluliselt vähenenud.	Metsa tagavara väheneb ajutiselt vähesel määral, kuid pikas perspektiivis hakkab suurenema.	Metsa tagavara säilib eelmise dekaadi tasemel.	Tagavara ei ole oluliselt vähenenud ning pikas perspektiivis stabiliseerub.	Tagavara on ajutiselt vähenenud.
1.3	Vanuseline struktuur ja/või läbimõõdu jaotus	Stsenaariumi spetsiifiline, kuid kaitstavatel aladel on struktuur nihkunud vanemate metsade poole.	Metsade struktuuri kujundatakse lähtudes eeskätt avaliku kasutuse vajadustest. Majandusmetsade vanuseline struktuur muutub tulundusmetsade aktiivse kasutamise tõttu nooremaks ja ühtlasemaks.	Raiete suunamise abil tagatakse metsade vanuseline mitmekesisus. Metsa valdav vanuseline struktuur muutub vanemaks.	Metsade vanuseline struktuur on muutunud majandusmetsades nooremaks ning kaitsealustes metsades vanemaks.	Metsade vanuseline struktuur on muutunud majandusmetsades nooremaks ning kaitsealustes metsades vanemaks.
1.4	Metsaga seotud süsinikvaru	Välja on arendatud mudelid metsa biomassi ja süsinikuvoogude, metsa majandamisvõtete mõju ja süsinikvaru potentsiaali hindamiseks. Mulla süsinikvaru on hinnatud ja tulevikus oluliselt ei vähene. Kliimaeesmärkide saavutamiseks tähtsustatakse asendusefekti ja süsinikku talletatakse pika tarbimisahelaga toodetesse.	Süsinikvaru säilimist ja suurendamist metsades ja puidus toetab kiire taastamine ja istandike rajamine.	Puitu talletatud süsinikvaru säilib eelmise dekaadi tasemel. Pikaajalises perspektiivis on süsinikvarus toimunud kvalitatiivsed struktuursed muutused. Vähem kasutatakse puidu tarbimisel tekkivat asendusefekti.	Süsinikvaru oluliselt ei vähene. Süsinikusidumise ja puidutootmise potentsiaali suurendamiseks on metsade tootlikkust suurendatud läbi kiire raiejärgse uuendamise, hooldusraiate ja maaparanduse hilis-tekkelistel metsamaadel (uudismetsades).	Metsade tagavara süsinikvaru vähenemist kompenseeritakse asendusefekti, aktiivse metsastamise, metsade tootlikkuse suurendamise jm võtetega. Pikas perspektiivis on metsade süsinikvaru ja metsade süsinikusidumise potentsiaal suurenenud. Süsiniku sidumine toimub ka mittemetsamaal asuvates istandikes.

2.1	Õhusaasteainete sadestumine ja kontsentratsioon					
2.2	Mulla seisund	Metsamulla seisundi uuringute põhjal on välja töötatud seisundit vähem kahjustavad metsa majandamisvõtted.		Metsamulla ökoloogiline seisund paraneb.		
2.3	Defoliatsioon	Käsitletakse koos metsakahjustustega.				
2.4	Metsakahjustus	Erinevate metsakahjustajate leviku ennetamiseks on arendatud järelevalve- ja seiresüsteem. Kahjustuste prognoosimise võimekust on tõstetud ning loodud on teavitussüsteem. Metsakahjustuste osakaal kaitstavates metsades suureneb. Metsatulekahjude ennetamiseks on veevõtukohtade terviklikult planeeritud ja tagatud neile ka juurdepääs. Ulukikahjustuste vähendamiseks on tõhustatud jahindusorganisatsioonide ja maaomanike vahelist koostööd.	Metsakahjustuste osakaal on seoses suurema inimkoormusega suurenenud.	Metsakahjustuste osakaal on suurenenud, eeskätt on oht bioloogiliste kahjurite levikuks, kuid need kahjustused on loomulik osa metsa ökosüsteemist ning metsade mitmekesisuse kasvades pikemas ajaperspektiivis on kolded väikesepinnalised. Looduslikud kahjustused vajavad tähelepanu majandusmetsade suurepinnaliste kahjustuste korral. Haiguskahjustuste leviku lokaliseerimiseks kasvatatakse segus leht- ja okaspuuliike. Suurem loodusturistide koormus toob kaasa ohu metsatulekahjude tekkeks ja tallamiskahjustuseks.	Metsakahjustuse levik pikaajalises perspektiivis on lokaalsem mosaiikse metsamaastiku tõttu, ajutiselt metsakahjustuste osakaal suureneb.	Lühiajaliselt vähenevad vanade metsade kahjustused ja suurenevad noorendike kahjustused, pikaajalises perspektiivis suurevad küpsete monokultuursete metsade kahjustused.
2.5	Metsamaa degradeerumine					

		Läbi on viidud ökosüsteemiteenuste hindamine ja loodud on visioon. Metsa korraldamisel ning planeerimisel võetakse arvesse ökosüsteemiteenuseid.		Kesksel kohal on liikumine elurikkusel toimiva ökosüsteemiteenuste-põhise metsamajanduse poole. Ökosüsteemiteenused on hinnastatud ning pandud suhtelisse tähtsusesse puidutoomisest tuleneva rahavooga.		
3.1	Juurdekasv ja raie	Puidukasutus on jätkusuutlik.	Keskmine uuendusraie maht on 11,8 milij tm/aastas. Kõigil raietel säilitatakse looduselemente ja visuaalselt tähelepanutõmbavaid puid. Raietele võivad kehtida ka ajutised ja/või piirkondlikud erisused. Metsi hooldatakse aktiivselt ja raietel arvestatakse üldsuse heaoluga, sh esteetilis-emotsionaalse keskkonna säilitamisega. Uuendusraietel jäetakse lageraietes säilikpuid gruppideks, mis võimalusel koosnevad erinevatest puuliikidest, ning rakendatakse säilikribade jätmist avaliku kasutusega teede servadesse.	Keskmine uuendusraie maht on 6,6 milij tm/aastas tulundusmetsades. Uuendusraieid võib teostada ainult tulundusmetsades ja nende tingimused on muudetud piiravamaks. Lageraie on keelatud, v.a. väikesepindalised lageraied uudismetsamaadel. Kasutatakse oluliselt vähem suurepinnalisi uuendusraieid, sh lageraied on asendunud alternatiivsete raievõtetega nagu turberaied ja püsimetsana majandamine. Püsimetsana majandatakse kaitstavaid metsi (v.a. kujundusraieid), rekreatsiooniliselt olulisi metsi ning vääriselupaikade ja väikesepinnaliste kaitsealade vahetus naabruses paiknevaid metsi (puhveraladel). Keelatud on raietega puhtpuistute kujundamine.	Keskmine uuendusraie maht on 8,7 milij tm/aastas. Metsa majandamise piirangud on erinevad sõltuvalt metsamaa järjepidevusest. Järjepideval metsamaal kasutatakse mitmekesiseid raievõtteid, uuendusraieid on hajutatud ja väikesepindalised. Suuremahulised uuendusraieid on lubatud ainult uudismetsamaadel. Puidutootmise tase püsib ühtlane. Uuendusraie pindala väheneb, eelkõige suurepinnaliste lageraie vähendamise arvelt ning põhineb ühtlasel kasutusel. Tulundusmetsades on säilikpuude ja surnud puidu raiejärgsete koguste regulatsioone muudetud arvestades metsamaa järjepidevust, metsa elupaigatüüpi ja keskkonda.	Keskmine aastane uuendusraie maht on 17,7 milij tm/aastas. Tulundusmetsades on kaotatud suur osa vanuselisi ja pindalalisi raiepiiranguid. Puidutootmise tase on suurenenud tänu metsade juurdekasvu aktiivsele parandamisele. Kasutusel on uued tehnoloogiad. Uuendusraie pindala põhineb küpsuslangi arvestusel, puuduvad langi pindalalised piirangud.
3.2	Ümarpuit	Uuritud on ümarpuidu kohapealse väärindamise ja mitmekülgse kasutamise võimalusi.	Metsast saadava puidu, sh ümarpuidu kogus ja kvaliteet on varieeruv.	Metsast saadava ümarpuidu kogus on väiksem, diameeter suurem ning kvaliteet ajas mitmekesistuv.	Metsast väljatulev ümarpuidu kogus on vähenenud ja kvaliteet on varieeruv.	Metsast väljatuleva ümarpuidu kogus on suurenenud, kvaliteet pikas perspektiivis paraneb ja diameeter sõltub tööstuse nõudlusest.
3.3	Mittepuidulised saadused	Metsa saaduseid kasutatakse jätkusuutlikult.		Metsale lisandväärtuse loomise juures on olulisel kohal metsa mittepuiduliste ressursside kasutamine.	Mittepuidulisi saadusi kasutatakse rohkem, lisandväärtus on kasvanud.	Mittepuiduliste saaduste kasutamise ja turustamise võimalusi on laiendatud.
3.4	Teenused	Teenuseid kasutatakse jätkusuutlikult.	Paljud ettevõtlikud inimesed on leidnud võimaluse alustada loodusturismiteenuse ja muude metsa kasutusega seotud kõrvalteenuste pakkumisega.	Areneb ja mitmekesistub loodusturismi teenuste pakkumine, mh areneb ka jahindusturism. Loodusturismi taristu on metsades laienenud ja hajutatud. Kohalikku loodusturismi toetab üldine trend puhata kliimat säästvamalt Eestis ja tarbida rohkem kohalike teenusepakkujate teenuseid ning tooteid.		
4.1	Metsade puuliigiline koosseis	Stsenariumi spetsiifiline.	Metsade puuliigiline koosseis mitmekesistub visuaalse keskkonna parendamise eesmärgil.	Metsanduses väärtustatakse ja kasutatakse kõiki looduslikke puuliike. Raiete suunamise abil tagatakse metsade puuliigilise koosseisu mitmekesisus.	Puuliigiline koosseis on järjepideval metsamaal mitmekesistunud. Homogeense tööstuspuidu tootmine on võimaldatud endistele	Puuliigilises koosseisus on fookus parima tootlikkusega puuliikidel. Kasvatatakse puht- ja segapuistud, mille eesmärk on võimalikult suur tootlikkus.

					mittemetsamaadele istutatud või kasvanud metsades.	
4.2	Uuenemine	Metsade uuenemist suunatakse, sh kliimamuutustega kohanemiseks. Raiesmikud uuenevad kasvukohale sobilike puuliikidega. Soodustatakse looduslike puude kasutamist.	Metsade uuendamine toimub kiiresti ning arvestab avaliku ruumiga ja mitmekesisust seda. Uuendamiseks kasutatakse kvaliteetset ja mitmekesisust kultiveerimismaterjali, eelistatult looduslike liike ja struktureeritakse uuendusalasid.	Metsade uuenemisel on fookuses looduslike liikidega segapuistute kujunemine, mistõttu soodustatakse looduslikku uuenemist.	Uuendamisel fookuses mitmeliigilise puistu kujundamine. Metsa uuendamisel kasutatakse senisest rohkem erinevaid looduslikke puuliike või nende segusid, väärtustatakse laialehiseid puid.	Metsa uuendamine on aktiivne, kasutatakse parima produktiivsusega puuliike. Uuendamine toimub metsaomaniku äranägemise järgi (suunamine peamiselt nõustamise kaudu).
4.3	Looduslikkus	Korrastatakse Natura võrgustiku metsaelupaikade, kaitsevööndite metsade ja vääriselupaikade määratlust loodusliku metsa mõiste ühtlustamiseks.		Suurepinnaline looduslähedase metsa struktuur tagab nii loomadele, lindudele, putukatele, taimedele ja seentele hea elupaigakvaliteedi.		Looduslähedases seisundis olevate metsade osakaal on vähenenud.
4.4	Võõrpuuliigid	Jälgitakse invasiivsete ja ohtlike võõrliikide levikut ning välja töötatud meetmed nende leviku tõkestamiseks. Uuritakse võõrpuuliikide kasvatamise võimalusi kliimamuutustega kohanemiseks ja nende leevendamiseks, sh nende mõju üldisele elurikkusele.	Võõrpuuliike eelistatult ei kasutata.	Välditakse võõrpuuliikide kasutamist.	Võõrpuuliike eelistatult ei kasutata.	Metsauuendamisel kasutatakse ka võõrpuuliike lähtuvalt kehtivast regulatsioonist ja arvestades baasstsenaariumis viidatud uuringutulemusi.
4.5	Surnud puit	Surnud puidu kogus kaitstavatel aladel kasvab, tulundusmetsa surnud puidu jätmise praktikaid uuritakse ning vajadusel muudetakse regulatsioone.		Surnud puidu kogus ja mitmekesisus kasvavad.	Surnud puidu kogus varieerub olenevalt metsamaa kategooriast (järjepidevus, kaitstav ala jm).	Surnud puidu koguse säilitamiseks tulundusmetsades on võetud kasutusele lisameetmeid.
4.6	Geneetilised ressursid	Kvaliteetse kultiveerimismaterjali ja seemnevaru tagamiseks on Eestis piisav seemne- ja istikuvaru heade omadustega varieteetidest. Kontrollitakse metsataimede kvaliteeti, rajatakse järglaskatseid ning uuritakse taimede päritolupiirkondade sobivust. Metsapuude geneetilist mitmekesisust on analüüsitud ja vajadusel võetud kasutusele säilitavad meetmed.		Pikaajaliselt suureneb puuliikide geneetiline mitmekesisus.	Geneetiline mitmekesisus varieerub vastavalt metsakategooriatele.	Geneetilise mitmekesisuse vähenemise vältimiseks on kasutusele võetud lisameetmeid.
4.7	Metsa killustatus	Killustatuse vähendamiseks määratakse rohevõrgustiku mittefunktsionaalsed piirkonnad ja parandatakse rohevõrgustike kvaliteeti.	Olulisel kohal on mets maastikulise kompleksväärtusena.	Raiete suunamise abil tagatakse metsa kui rohekoridori toimimine.	Loodud on üle-Eestiline metsa teemaplaneering. Rohevõrgustike planeerimisel lähtutakse eeskätt järjepidevast metsamaast, mis on aluseks ka erinevatele raiepiirangutele.	Metsade killustatus on kasvanud majandusmetsade aktiivse kasutuse tõttu.
4.8	Ohustatud metsa liigid	Haruldaste metsaliikide taastumiseks on välja arendatud lisameetmed.		Metsade elurikkus üldiselt suureneb ja loodud on eeldused haruldaste liikide taastumiseks.	Elurikkuse suurendamiseks ja haruldaste liikide taastumiseks on välja arendatud lisameetmed ka väljaspool kaitsealasid.	

4.9	Kaitsealune mets	Kaitstavate metsade kogupindala ei vähene. Kaitsealused metsad tagavad minimaalsed tingimused metsade elurikkuse säilitamiseks.	Metsade looduskaitse laieneb peamiselt avaliku kasutusõigusega metsade arvelt.	Kaitstavate metsade pindala on suurenenud ja nendevahelisse tulundusmetsa on hajutatud metsaelupaikade ja vääriselupaikade kui rohekoridoride sõlmpunktidenä toimiv võrgustik.	Kaitstavates metsades on suuremahulised lageraied keelatud. Kaitsealuste metsade areng on liikunud struktuuri mitmekesistumise ja vananeva vanuselise jaotuse suunas. Kaitsealuse metsa pindala on suurenenud.	Kaitsealade pindala ja paigutus on teaduspõhiselt määratud arvestades elurikkuse seire ning elupaikade ja kaitsealade funktsionaalsuse uuringutega, sh selgitada välja kaitsealade maksimaalne piirpindala. Maaparandus arvestab kaitsealade vajadustega. Elurikkuse kaitse on koondunud riiklikele kaitsealadele.
4.10	Enamlevinud metsalindude liigid	Stsenaariumi spetsiifiline	Majandusmetsades rakendatakse avaliku huvi survele loodust toetavaid ajutisi piiranguid nagu näiteks nn linnurahu ja valitud elupaikades ka turismirahu.	Lindude ja ulukite pesitsuse ajal peetakse raierahu ja turismirahu kogu metsas.	Populariseeritakse raierahu, kohustuslik kehtestamine ei ole vajalik, kuna toimib rohevõrgustik.	Raierahu on omaniku otsustada.
5.1	Kaitsefunktsiooniga metsad (muld, vesi jm ökosüsteemi funktsioonid; taristu ja majandatavad loodusressursid)	Kaitsefunktsioonidega metsad on defineeritud ja kaitse tagatud.	Kaitsefunktsioonidega metsad pakuvad lisaks seatud eesmärgile (eelkõige mulla, vee, taristu jm kaitsemetsad) võimalusi aktiivseks avalikuks kasutuseks, mistõttu neil on suurem lisandväärtus.	Metsade kaitsefunktsiooniline (sh vesi, muld jm ökosüsteemiteenused) väärtus on suurenenud ka väljaspool selleks määratud puistuid.	Metsade kaitsefunktsiooniline väärtus on maastikuliselt reguleeritud (rohevõrgustik, veekaitsevööndid jmt).	Metsade kaitsefunktsiooniline väärtus on maastikuliselt reguleeritud (rohevõrgustik, veekaitsevööndid jmt).
6.1	Metsaomand	Tõhustatud on maksusüsteemi eesmärgiga peatada füüsilisest isikust metsaomanike arvu vähenemine.	Kogukondlikku koostööd ja huvi koos tegutseda soodustab ühismetsanduse levik tänu selle laialdasele populariseerimisele.	Ühismetsanduse võimaluste loomine		
6.2	Metsandussektori panus SKT-sse	Stsenaariumi spetsiifiline	Metsasektori ja metsast kasusaavate sektorite panuse kasv on mõningal määral suurenenud. Metsaomanike sissetulekuallikad metsast on mitmekesistunud.	Metsasektori ja metsast kasusaavate sektorite panus on majandusesse kahanenud, kuid kvalitatiivselt mitmekesistem.	Metsasektori ja metsast kasusaavate sektorite panus on suurenenud, tekkinud on mitmed erinevad valdkonnad, kus Eesti ettevõtted on lisandväärtuse ja ekspordi osas regiooni juhtivatel kohtadel.	SKT ja lisandväärtus on kasvanud.
6.3	Metsaettevõtete puhastulu	Stsenaariumi spetsiifiline	Metsamajandamine lähtub pigem globaalsete ja lokaalsete fookuste tasakaalustamisest võttes arvesse nii ekspordil põhineva puidutööstuse kui puhkemajanduse ootusi ja huve.	Metsaomanikele on loodud süsteemid ökosüsteemiteenuste eest tasu saamiseks. Metsaettevõtluse kasum on piiratud, kuid stabiilne.	Peamiselt puidukaubandusel ja –töötlemisel põhinev.	Peamiselt puidukaubandusel ja –töötlemisel põhinev, sõltuvuses globaalsest konkurentsist.
6.4	Investeeringud metsadesse ja metsandusse	Maaparandussüsteemid on välja ehitatud, pidades silmas ka elurikkuse-, keskkonna- ja kliimaeesmärgi ning metsade kasvukohatüüpide erisusi. Metsa lisandväärtuse kasvatamiseks on välja töötatud uusi tehnoloogiaid, sh nii metsa puiduliste kui ka mitte-puiduliste saaduste ja –teenuste tootmiseks ja pakkumiseks. Uuritakse on nii majanduslikult väheväärtuslike puuliikide kasutusvõimalusi kui ka ümarpuidu	Maaparanduse arengu suunamine, mis arvestab avaliku kasutuse piirkondadega, võimaldab võtta kasutusse liigniiskeid alasid ja on nii era- kui riigimetsades riiklikult reguleeritud ühtse piirkondliku planeeringuna. Avaliku väärtuse tõstmiseks parandatakse ja arendatakse metsadele ligipääsuteid ning radasid, mis samaaegselt aitab kaasa metsa teistele kasutusviisidele.	Maaparandus on piiratud, reguleeritud ja planeeritud olenemata omandi liigist ehk kuivendustööd on riiklikult ja terviklikult korraldatud. Toetatakse metsatööstuse tehnoloogilist arendamist kõigi puuliikide kasutamiseks.	Kuivendussüsteemide rekonstrueerimisel arvestatakse erinevate algupäraste ja hetkel hästi toimivate metsakoosluste vajadustega. Kaitsealade kasutus- ja majanduspiirangud on kompenseeritud osamaksetena või maksusoodustustena. Riiklikud toetusmehhanismid väikeseskaalalise metsamajanduse tehnoloogiate arendamiseks ja rakendamiseks.	Teadus- ja arendustegevusesse investeerimisel on oluline roll ka metsatööstuse ettevõtetel, mitte vaid riigil. Metsast välja toodud puit on väärindatud võimalusel koha peal. Kuivendussüsteemide rajamisel ja olemasolevate rekonstrueerimisel on arvestatud kaitsealade vajadustega. Fookus erametsaomanike nõustamisel

		<p>kohapealse väärimise ja mitmekülgse kasutamise võimalusi.</p> <p>Metsatööstus teeb tihedat koostööd teadlastega ning selle tulemusel on tootmisahelad mitmekesisemad ja väljundtooted funktsionaalsemad.</p> <p>Metsamaterjali transport on muudetud kulu- ja süsinikuefektiivsemaks, nt on viidud üle raudteele, autoveo täismassi on suurendatud, loodud on metsasaaduste transpordi ühisplatvorm.</p> <p>Riik toetab ja motiveerib metsakasvatustlike tööde läbiviimist.</p>	<p>Metsasaaduste ja puidu, sh ümarpuidu tarneahel on tõhusam, kuna on parandatud metsa- ja seda ümbritsevate teede seisukorda.</p> <p>Teede hea seisukord on saavutatud tänu maaomanike ja kohalike omavalitsuste koostöö paremale organiseerimisele, rahastamisele, planeerimistegevusele ning sihtotstarbeliste toetuste kasutamisele.</p>		<p>Maaparandus on reguleeritud maastikukompleksi ja naabrushuvisid arvestades.</p> <p>Metsatööstus on hakanud tõhusamalt nõ raskesti töödeldavat (standardpuidust keerulisemat) puitmaterjali kasutama, mis on paratamatu osa kohalikust puidutoodangust.</p>	<p>metsade majandamise jätkusuutlikkuse tagamiseks.</p> <p>Ümarpuidu metsast väljaveo tõhustamiseks on oluliselt parandatud metsade taristut.</p> <p>Maaparandus on reguleeritud üldist heakorra ja keskkonna vajadusi silmas pidades, kuid valdab omandipõhine arendamine. Seda suunavad ka naabritevahelised kokkulepped.</p>
6.5	Metsasektori tööjõud	<p>Metsandussektor pakub maapiirkondades töökohti ka väljaspool tömbekeskusi.</p>	<p>Toimunud on metsasektori piirkondliku tulubaasi ja tööhõive mitmekesistumine ja suurenemine.</p>	<p>Metsasektori töökohtade ümberjaotust on toetatud, sh on sektori töötajad läbinud laialdase ümberõppe.</p> <p>Tänu metsakasutuse rikastumisele on ka maapiirkondade tööhõive on mitmekesistunud ja paranenud.</p> <p>Lokaalne väärimine on aidanud arendada väikeettevõtlust.</p>	<p>Metsandussektor annab jätkuvalt tööd kohalikule ja piirkondlikule elanikkonnale nii puidu tootmises ja töötlemises kui ka kasvavas mittepidualiste toorme ja toodete sektoris.</p>	<p>Metsandussektor annab jätkuvalt tööd kohalikule ja piirkondlikule elanikkonnale nii puidu tootmises ja töötlemises kui ka kasvavas mittepidualiste toorme ja toodete sektoris.</p> <p>Juurde on tulnud uudsema ja keerulisema kompetentsiga kõrgepalgalisi töökohti.</p>
6.6	Töötervishoid ja tööohutus					
6.7	Puidu tarbimine	<p>Puidu tarbimisel arvestatakse on kasvanud vajadusega suurendada süsiniku pikaajalist talletamist või asendada taastumatuid ja keskkonnakahjulikke materjale.</p> <p>Puidu kasutust on soodustatud nii arhitektuuris kui ka mujal, samuti taaskasutust või ahelkasutamist.</p> <p>Metsatööstus on hakanud tõhusamalt kasutama nõ raskesti töödeldavat (standardpuidust keerulisemat) puitmaterjali.</p>	<p>Metsasektor teeb koostööd teadlastega, et leida uusi võimalusi olemasolevate materjalide varasemast suuremaks regionaalselt lokaalseks väärimiseks.</p> <p>Puidule on leitud uusi kasutusvõimalusi ja väljundtooted on funktsionaalsemad.</p>	<p>Tööstuse ja teaduse koostöös on leitud uusi võimalusi saadaoleva puiduressursi, eriti madalakvaliteedilise ressursi ja majanduslikult väheväärtusliku ressursi kasutuseks ja eeskätt kohapealseks väärimiseks.</p>	<p>Sektor on valmistunud kohanema mitmekesisema puidu sortimentatsiooni ning liigilise koosseisuga.</p>	<p>Oluliseks trendiks on kõrgväärimatud puittootete ja –ehitiste suurem kasutus.</p> <p>Puidu tarbimine on ressursitõhus, madalakvaliteedilise ressursi tõhus ja lisandväärtust tõstval kasutusel põhinev.</p> <p>RMK on eeskujuks innovatsiooni juhtimisel.</p> <p>On soodustatud puidu kui keskkonnasõbraliku materjali suuremat kasutust.</p>
6.8	Puidukaubandus	<p>Vajadusel on suurendatud importpuidu kasutamist.</p>	<p>Ekspordile orienteeritud ärimudelite kõrval tagab metsatööstus ka piisava sisendi kohalikele metsaga seotud väärtusahelatele ja ettevõtetele, kes on oma niššides nii kodumaiselt juhtivad tarnijad kui ka globaalselt juhtivad eksportijad.</p>	<p>Metsatööstuses kasutatakse senisest oluliselt rohkem importpuitu, mis asendab kodumaist tooret.</p>	<p>On kasvanud ja mitmekesistunud importpuidu kasutus kõrgväärtuslike toodete valmistamiseks.</p> <p>Ettevõtted on ekspordi osas regiooni juhtivatel kohtadel.</p>	<p>Suurettevõtted on oma niššides globaalselt juhtivad eksportijad.</p> <p>Turusituatsiooni ja arenguid mõjutab globaalne konkurents.</p>
6.9	Puiduenergia	<p>Energeetikas kasutatakse puitu vastavalt väärimisvõimele</p>	<p>Kohalikku puitmaterjali kasutatakse ka energeetikas, kuid energiapuidu kasutamist või kasvatamist riiklikult ei toetata.</p>	<p>Puidu- ja kompleksenergeetikas kasutatakse lokaalset puitu.</p>	<p>Sama mis eelmisel perioodil.</p>	<p>Puidu kasutus energeetikas on ressursitõhus.</p> <p>Eksporditakse väärimatud puiduenergia tooteid.</p>

6.10	Vabaajategevus metsades	<p>Tänu sihitud turundustegevustele on rohkem inimesi leidnud tee matkaradadele ning tajuvad metsa kui suurepärasest vabaaja veetmise kohta, mida saab aastaringselt erinevatel viisidel nautida.</p> <p>Metsal on kasvav tähtsus pakkuda võimalusi taastada vaimset ja füüsilist heaolu ja tervist.</p> <p>Parandatud on metsade ligipääsetavust erinevate valdkondade üleselt koostööd tehes ning erinevaid digitaalseid lahendusi kasutusele võttes.</p> <p>Mets puhkekeskkonnana panustab rahvastiku tervisenäitaja paranemisse.</p>	<p>Suurt rõhk puhkemajandusel, sh loodusturismi arendamisel, mille toetamiseks on rajatud veelgi rohkem puhkemetsasid ja rekreatsioonialasid koos matkaradadega ja rajatakse avalikkusele mõeldud loomade jälgimise paikasid.</p> <p>Igameheõiguse tingimuste parandamisega on metsa väärtus avalikkusele nähtavaks ja kasutatavaks tehtud.</p> <p>Säilinud on tava metsas liikuda, korjata metsasaadusi ja kasvatada vaimset sidet loodusega.</p> <p>Nii RMK kui erametsaomanikke koondavad liidud ja ühistud teevad koostööd suunates Eesti elanikke ning turiste huvitavatele ettevõtmistele, näiteks avatud metsade päev, on loodud metsavaderite/metsasaadikute võrgustik.</p>	<p>Loodusturismi arendamiseks suurendatakse metsas viibimise võimalusi (nt uute matkaradade loomine).</p> <p>Metsadesse on rajatud veelgi rohkem matkaradu, mis võimaldavad õppida ning nautida elurikkuse mitmekesisust ja kompleksset olemust.</p> <p>Metsades toimuv ettevõtlustegevus toimub vaid ettevõtja ja maaomanike eelneva kokkuleppe alusel.</p> <p>Säilinud on tava metsas liikuda, korjata metsasaadusi ja kasvatada vaimset sidet loodusega.</p>	<p>Metsa mittepuiduliste väärtused on kasvanud tänu väikeseskaalalisele metsaraiele ajalooliselt järjepidevatel metsamaadel ning metsaelustiku paremale levimisvõimalusele loodusmetsade-tulundusmetsade vahel.</p> <p>Säilinud on tava metsas liikuda, korjata metsasaadusi.</p>	<p>Vabaajategevus ja avalikud väärtused on osaliselt muudetud omaniku soovi alusel tasuliseks.</p> <p>Avalikud ja esteetilised väärtused on hoitud.</p> <p>Säilinud on tava metsas liikuda, korjata metsasaadusi.</p>
------	-------------------------	--	---	---	---	---